

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 18 lipca 2023 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Niebezpieczne chemikalia – przepisy dotyczące wywozu i przywozu – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów (przekształcenie)

Rozporządzenie ma zastosowanie od 1 marca 2014 r. Rozporządzenie (UE) nr 649/2012 zmieniło i zastąpiło rozporządzenie (WE) nr 689/2008 wraz z jego późniejszymi zmianami. Rozporządzenie wdraża w Unii Europejskiej (UE) konwencję rotterdamską w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami. Służy ono zapewnieniu, aby państwa, do których przywożone są określone chemikalia pochodzące z UE:

- zostały poinformowane o wywozie;
- miały możliwość wyrażenia zgody na wywóz;
- otrzymały informacje na temat bezpiecznego stosowania chemikaliów, tak aby nie stanowiły one zagrożenia dla zdrowia ludzi ani środowiska.

Rozporządzenie ma zastosowanie do:

- niebezpiecznych chemikaliów wymienionych w konwencji rotterdamskiej;
- chemikaliów, które są zakazane lub podlegają surowym ograniczeniom w UE;
- wywożonych chemikaliów.

Rozporządzenie nie ma zastosowania do:

- narkotyków;
- materiałów radioaktywnych;
- odpadów;
- broni chemicznej;
- środków spożywczych oraz dodatków do środków spożywczych;
- paszy;
- organizmów zmodyfikowanych genetycznie i niektórych leków;
- chemikaliów wywożonych do celów badawczych lub analitycznych w ilościach prawdopodobnie pozostających bez wpływu na zdrowie ludzkie lub środowisko.

Na mocy rozporządzenia chemikalia przeznaczone do wywozu z państwa członkowskiego UE podlegają przepisom w sprawie właściwego oznakowania i pakowania. 242 chemikalia (pestycydy i chemikalia przemysłowe) wymienione w załączniku I podlegają określonym obowiązkom w przypadku ich wywozu. Niebezpieczne chemikalia mogą być wywożone w postaci samej substancji, mieszaniny bądź wyrobu. Rozporządzenie przekształca i zastępuje rozporządzenie (WE) nr 689/2008, a ponadto uaktualnia niektóre procedury i terminologię w celu dostosowania ich do innych przepisów prawa UE. Włącza ono także Europejską Agencję Chemikaliów, ustanowioną rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006, w proces wdrażania wymogów prawnych.

Rozporządzenie wdraża dwie najważniejsze procedury ustanowione w konwencji, mianowicie procedurę zgody po uprzednim poinformowaniu oraz wymianę informacji. Rozporządzenie obejmuje procedurę powiadomienia o wywozie polegającą na informowaniu państw o handlu określonymi chemikaliami, przy czym wykracza poza wymogi konwencji, ponieważ na przykład przewiduje obowiązek stosowania procedur wywozu do wszystkich państw, bez względu na to, czy są one stronami konwencji. Procedura zgody po uprzednim poinformowaniu umożliwia stronom przywozu, które są stronami konwencji, powiadomienie stron wywozu o swojej zgodzie na przywóz niebezpiecznych chemikaliów wymienionych w konwencji. W przypadku innych chemikaliów, które nie są wymienione w konwencji, rozporządzenie nakłada wymóg uzyskania wyraźnej zgody państwa przywozu.

Dla każdej substancji chemicznej wymienionej w konwencji przygotowano wytyczne dla decyzji pomagające organom rządowym w podejmowaniu bardziej świadomych decyzji. Wszystkie strony są zobowiązane do podjęcia decyzji w sprawie zezwolenia na przywóz, zwanej odpowiedzią w sprawie przywozu. Rozporządzenie gwarantuje, że odpowiedzi w sprawie przywozu są przestrzegane przez unijnych eksporterów. W ramach mechanizmu wymiany informacji każda ze stron musi powiadomić Sekretariat konwencji, jeśli obejmie daną substancję zakazem, a w przypadku wywozu tej substancji musi o tym poinformować strony przywozu. Rozporządzenie ustanawia procedurę powiadamiania o wywozie, której podlega wywóz określonych chemikaliów z UE do jakiegokolwiek państwa przywozu.

Wszystkie chemikalia przeznaczone do wywozu podlegają określonym normom w zakresie oznakowania i pakowania, a oprócz tego muszą im towarzyszyć podstawowe informacje dotyczące bezpieczeństwa oraz karta charakterystyki.

W każdym państwie członkowskim UE musi działać wyznaczony organ krajowy, który jest odpowiedzialny za stosowanie rozporządzenia. Za udział w konwencji odpowiadają wspólnie Komisja Europejska i państwa członkowskie, w szczególności jeżeli chodzi o:

- pomoc techniczną;
- wymianę informacji;
- kwestie dotyczące rozstrzygnięcia sporów

W 2018 r. Komisja opublikowała sprawozdanie i dokument roboczy służb Komisji w sprawie stosowania rozporządzenia (UE) nr 649/2012. W sprawozdaniu stwierdzono, że procedury ustanowione rozporządzeniem funkcjonowały dobrze i przyczyniły się do osiągnięcia jego celów.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02012R0649-20220701>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, stanowiska:**

1. Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) – zmiana zasad (np. przetarg konkurencyjny w ramach funduszu innowacyjnego)

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska i klimatu (unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS)) – na podstawie analizy Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii – projekt rozporządzenia delegowanego zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/856 z dnia 26 lutego 2019 r. uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do działania funduszu innowacyjnego – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 7 sierpnia 2023 r.

Inicjatywa przewiduje wprowadzenie zmian do funduszu innowacyjnego, które zostaną uzgodnione w ramach rewizji ETS i dotyczyć będą w szczególności zastosowania przetargu konkurencyjnego. Przetarg konkurencyjny uzupełni obecny system udzielania dotacji w ramach funduszu innowacyjnego, oparty na systemie punktacji, pod względem:

- zwiększenia budżetu (zgodnie z propozycją w rewizji ETS)
- większej potrzeby wydajności i instrumentów opartych na rynkowych źródłach finansowania
- coraz większej dojrzałości projektów potrzebujących wsparcia
- zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

10 maja 2023 r. Parlament Europejski i Rada UE przyjęły dyrektywę (UE) 2023/959 zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii. Dyrektywa zmieniająca wprowadziła kilka zmian w działaniu funduszu innowacyjnego, który może teraz wspierać dodatkowe rodzaje projektów w szerszej liczbie sektorów. W szczególności określono obecnie, że fundusz innowacyjny powinien również wspierać zwiększanie skali innowacyjnych technik, procesów i technologii, mając na uwadze ich szerokie rozpowszechnienie w całej Unii Europejskiej. Ponadto Fundusz Innowacyjny może teraz udzielać wsparcia w ramach konkurencyjnych procedur przetargowych.

W komunikacie KE z dnia 1 lutego 2023 r. „Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej” stwierdzono, że pierwsza konkurencyjna procedura przetargowa zostanie uruchomiona w ramach funduszu innowacyjnego w celu wsparcia produkcji odnawialnego wodoru. Cel ten został ponownie potwierdzony w komunikacie Komisji z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie Europejskiego Banku Wodoru.

W świetle zmiany dyrektywy 2003/87/WE oraz celów wyrażonych w ww. komunikatach konieczna jest zmiana rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/856 (Rozporządzenie delegowane) w zakresie funkcjonowania Funduszu Innowacyjnego.

Link: <https://pracodawcy.pl/unijny-system-handlu-uprawnieniami-do-emisji-ets-zmiana-zasad-np-przetarg-konkurencyjny-w-ramach-funduszu-innowacyjnego/>

2. VAT – zmiany w przepisach dotyczących współpracy administracyjnej

Konsultacje publiczne przepisów prawa finansowego w UE – rewizja rozporządzenia Rady (UE) 2018/1541 z dnia 2 października 2018 r. zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 904/2010 i (UE) 2017/2454 w odniesieniu do środków wzmacniania współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej na podstawie analizy planu działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą w kontekście planu dotyczącego podatku VAT w epoce cyfrowej – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 3 sierpnia 2023 r.

Według opublikowanego przez Komisję Europejską sprawozdania na temat luki w podatku VAT z 2022 r. w 2019 r. dochody z podatku od wartości dodanej (VAT) w UE-27 wyniosły ponad bilion EUR, a w 2020 r. ponad 930 mld EUR. Stanowi to ważne źródło dochodów dla budżetów państw członkowskich i znaczną część zasobów własnych UE. Uszczuplenie dochodów z tytułu VAT, w tym wynikające z oszustw i nieodpowiednich systemów poboru podatków, oszacowano jednak na prawie 124 mld EUR w 2019 r. i 93 mld EUR w 2020 r. Najpoważniejszy rodzaj oszustw związanych z VAT – wewnątrzspółnotowe oszustwo typu „znikający podmiot gospodarczy” (MTIC) – powoduje największe szkody finansowe dla dochodów publicznych w UE. Zgodnie z najnowszymi szacunkami Eurostatu straty podatkowe dla państw członkowskich wynoszą około 50 mld EUR rocznie.

Wzmocnienie współpracy między państwami członkowskimi w celu zapewnienia przestrzegania przez podatników przepisów dotyczących VAT oraz zwalczania oszustw związanych z VAT ma kluczowe znaczenie dla ochrony dochodów z tytułu VAT. Inicjatywa ta wynika z planu działania Komisji na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą, w którym to planie przewidziano wnioski ustawodawcze dotyczące zmiany rozporządzenia Rady 904/2010 regulującego tę dziedzinę. Przedmiotowy wniosek będzie opierał się na prowadzonej właśnie przez Komisję ocenie rozporządzenia Rady. Należy go również postrzegać w kontekście podatku VAT w epoce cyfrowej. Wniosek ten, obecnie negocjowany, zmodernizuje obowiązki sprawozdawcze w zakresie VAT poprzez wprowadzenie wymogów w zakresie fakturowania elektronicznego i sprawozdawczości cyfrowej w odniesieniu do wszystkich transakcji transgranicznych.

Celem inicjatywy jest ochrona interesów finansowych i gospodarczych UE i jej państw członkowskich przez wzmocnienie współpracy w zakresie VAT, zwalczanie oszustw związanych z VAT i usprawnienie poboru VAT. W szczególności inicjatywa ma na celu wzmocnienie Eurofisc, poprawę wykorzystania istniejących instrumentów współpracy administracyjnej oraz zacieśnienie współpracy z OLAF, Europolem i Prokuraturą Europejską w zakresie zwalczania oszustw zorganizowanych.

Link: <https://pracodawcy.pl/vat-zmiany-w-przepisach-dotyczacych-wspolpracy-administracyjnej/>

3. Stanowisko ZPPM – Europejski akt w sprawie surowców krytycznych – European Critical Raw Materials Act

Stanowisko Związku Pracodawców Polska Miedź w sprawie konsultacji dot. Europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych – wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020.

The Polish Copper Employers' Association position paper on European Critical Raw Materials Act – Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials and amending Regulations (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 and (EU) 2019/1020 – COM(2023) 160 final

Proposal for a regulation – Commission adoption – Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials and amending Regulations (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 and (EU) 2019/1020 – COM(2023) 160 final

The Polish Copper Employers' Association, acting on behalf of its member entities, declares its readiness to join the work on proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for ensuring a secure and sustainable supply of critical raw materials and amending Regulations (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 and (EU) 2019/1020 – COM(2023) 160 final.

The Polish Copper Employers' Association (former Employers' Organization of Polish Copper) (Związek Pracodawców Polska Miedź) was established in 1996. We are the biggest, independent and not-for-profit regional employers' organization whose goal is to represent and protect employers' interests. We welcome a European Green Deal to put Europe on the right track to a sustainable future and is prepared to take the necessary measures to make it the world's first climate neutral continent.

As the representative of the Polish metals mining, processing and smelting industry, we welcome the Commission's initiative for raw materials. Raw materials are found at the beginning of all industrial value chains. The focus of this Regulation is on non-energy, non-agricultural raw materials that are important for the EU economy, the supplies of which are subject to a high level of supply risk. These critical raw materials (CRMs) are often indispensable inputs for a wide set of strategic sectors including renewable energy, the digital industry, the space and defence sectors and the health sector. At the same time, extraction and processing of CRMs can have negative environmental impacts, depending on the methods and processes used, as well as social impacts.

This proposal is consistent with the European Green Deal strategy and the European Climate Law. This proposal is intended to help equip the EU with the capacities that will be needed to meet its targets for producing renewable energy, for developing strategic manufacturing technologies such as semiconductors and to reach our climate neutrality objectives.

We are writing to express the support for the EU's planned Critical Raw Materials Act. We request European Commission of ambitious and urgent actions to secure the metals and minerals needed for the EU's green and digital transition.

We strongly endorse the EU to set firm 2030 headline goals for increasing its own production of strategic raw materials, at all stages of the value chain (extraction, refining, and recycling). However, the Critical Raw Materials Act must also strengthen conditions for exploration activities in Europe, secure diversified global supply sources, and advance the circular economy.

Link: <https://pracodawcy.pl/stanowisko-zppm-europejski-akt-w-sprawie-surowcow-krytycznych-european-critical-raw-materials-act/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Seminarium NEPSI in action (edycja szwedzka) – Sztokholm, 30.08.2023

W imieniu inicjatywy NEPSI zapraszamy do udziału w seminarium z cyklu „NEPSI in Action” (“NEPSI in Action, the European social dialogue goes to Sweden - edycja szwedzka), które odbędzie się 30 sierpnia 2023 r. w godz. 9:30-15:30 w Sztokholmie w CityKonferensen (Malmskillnadsgatan 46, 111 57 Stockholm).

Spotkanie odbędzie się w języku szwedzkim, zapewnione będzie tłumaczenie na język francuski.

NEPSI jest akronimem, oznaczającym “Europejską Sieć na rzecz przeciwdziałania skutkom krzemionki”, utworzoną przez europejskie związki branżowe pracowników i pracodawców, które podpisały dokument europejskiego dialogu społecznego „Porozumienie w sprawie ochrony zdrowia pracowników poprzez właściwe obchodzenie się i stosowanie krzemionki krystalicznej oraz produktów ją zawierających” w dniu 25 kwietnia 2006 r. Sygnatariusze tej inicjatywy zobowiązują się do zmniejszenia narażenia na respirabilną krzemionkę krystaliczną poprzez rozpowszechnianie dobrych praktyk.

Jest to kolejne wydarzenie obecnej edycji projektu, podczas którego zostaną zbadane potrzeby przedsiębiorców w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa. Na spotkaniu zostaną przedstawione dobre praktyki (działania prewencyjne, informacyjne oraz szkoleniowe dla pracowników), związane z respirabilną krzemionką krystaliczną. Nowy projekt służy rozpowszechnieniu na poziomie krajowym i lokalnym nowych narzędzi NEPSI przeznaczonych specjalnie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Organizatorzy proszą o rejestrację za pomocą formularza online do 10 sierpnia 2023 r.

W celu przygotowania tematyki odpowiadającej na potrzeby przedsiębiorców organizatorzy przygotowali ankietę w języku angielskim, prosząc o wypełnienie jej do 21 lipca 2023 r.

Krzemionka krystaliczna (SiO₂) jest podstawowym składnikiem materiałów, które mają mnóstwo zastosowań w przemyśle i są niezbędnym składnikiem wielu przedmiotów, używanych w naszym codziennym życiu. Jest rzeczą niemożliwą wyobrazić sobie domy bez cegieł, zaprawy murarskiej lub okien, samochody bez silników lub przednich szyb, albo życie bez dróg lub innych infrastruktur transportowych, i bez przedmiotów codziennego użytku, takich jak te wykonane ze szkła lub ceramiki.

Wbrew temu, że krzemionka krystaliczna jest wszechobecna w przyrodzie, wdychanie drobnego pyłu, zawierającego jej cząstki, może stanowić zagrożenie, ograniczone do miejsca pracy. Rozumiejąc, że takie wystawienie na jej działanie może być kontrolowane, główne gałęzie przemysłu, zatroskane możliwością ekspozycji na respirabilną krzemionkę krystaliczną, zgodziły się przedsięwziąć odpowiednie i wiarygodne kroki dla poprawy warunków pracy.

NEPSI reprezentuje 15 sektorów przemysłu, ponad 2 miliony zatrudnionych i obroty przekraczające 250 miliardów €.

Pakiety szkoleniowe NEPSI dotyczące dobrych praktyk są częścią etapu edukacyjnego związanego z wdrażaniem dobrych praktyk NEPSI.

Każdy pakiet szkoleniowy obejmuje temat istotny dla pracowników we wszystkich branżach, które używają materiałów zawierających krzemionkę krystaliczną. Pakiety zawierają informacje o zagrożeniach spowodowanych narażeniem na pył i związanych z tematem oraz o dobrych praktykach i dostępnych środkach do ich ograniczania. Celem szkolenia jest poinformowanie i edukacja pracowników, przy wsparciu instruktora, aby pomóc im skutecznie stosować środki kontroli i zmniejszyć ich narażenie na respirabilną krzemionkę krystaliczną (RKK) w miejscu pracy.

Link: <https://pracodawcy.pl/seminarium-nepsi-in-action-edycja-szwedzka-sztokholm-30-08-2023/>

2. Sieć Firm Przyszłości PFR #NaWakacje: CYFRYZACJA | Wykonaj bezpłatny Test Dojrzałości Cyfrowej!

Jesteśmy w trakcie wakacji, dla jednych to już czas wypoczynku, a dla innych dalszej pracy.

Niezależnie od tego, czy pracujesz w biurze czy jedziesz w długą podróż, Polski Fundusz Rozwoju (PFR) przygotował specjalny cykl cykl #PolecamyNaWakacje, czyli 5 kompleksowych propozycji wsparcia Twojej firmy w obszarach z cyfryzacji, innowacji i zielonych technologii! Mamy nadzieję, że będzie on inspiracją do nowych aktywności!

Pierwszy cykl jest poświęcony cyfryzacji!

Część #1: Wykonaj bezpłatny Test Dojrzałości Cyfrowej! Poznaj potencjał cyfrowy Twojej organizacji

Badanie obejmuje ocenę 50 stwierdzeń, za pomocą których opisujemy organizację dojrzałą cyfrową. Odpowiedzi udzielane są na skali 1-5 gdzie, 1 oznacza „Zdecydowanie nie” a 5 oznacza „Zdecydowanie tak”. W celu uchwycenia wielu aspektów działania organizacji wpływających na procesy transformacji cyfrowej pytania zostały podzielone na 9 bloków tematycznych. Udzielone odpowiedzi zostaną przeliczone na punkty, a następnie zaprezentowany wynik zbiorczy oraz w podziale na poszczególne obszary działalności. Czas trwania to około 20-30 minut.

Na koniec badania będzie możliwość pobrania raportu, w którym zostanie wskazane, co może zrobić organizacja by zwiększyć swoją sprawność cyfrową. Dodatkowo organizacje zatrudniające powyżej 50 pracowników są zachęcane do spotkania z doradcami PFR w celu omówienia wyników raportu (zapis będzie możliwy poprzez formularz wyświetlony w trakcie badania).

Wynik Testu zostanie wyświetlony tuż po jego wypełnieniu. Dodatkowo zostanie on wysłany na podany adres mailowy.

Badanie jest wystandaryzowane dla szerokiego grona organizacji, zarówno mniejszych jak i większych. W związku z tym interpretując wynik należy mieć na uwadze, że osiągnięcie najwyższego poziomu sprawności cyfrowej nie zawsze jest przez nas rekomendowane. Niektóre obszary rozwoju cyfrowego będą również w mniejszym stopniu związane ze specyfiką działalności organizacji.

Interpretując wynik rekomendujemy przeanalizowanie wyniku w poszczególnych obszarach.

Link: <https://pracodawcy.pl/siec-firm-przyszlosci-pfr-nawakacje-cyfryzacja-wykonaj-bezplatny-test-dojrzalosci-cyfrowej/>

3. Legal Alert KPMG: Projekt Data Act – nowe zasady dostępu do danych

Prezydencja Rady i przedstawiciele Parlamentu Europejskiego osiągnęli wstępne porozumienie co do nowego rozporządzenia w sprawie zharmonizowanych przepisów o sprawiedliwym dostępie do danych i ich wykorzystywaniu (aktu w sprawie danych – Data Act).

Regulacja stanowi element polityki UE związanej z rozwojem cyfryzacji oraz ma na celu wykorzystanie ekonomicznego potencjału wynikającego z generowania przez nowoczesne urządzenia coraz większej liczby danych.

Główne cele wprowadzenia regulacji Data Act

Celem Data Act jest m.in. uregulowanie zasad wykorzystania danych wytwarzanych przez urządzenia skomunikowane (takie jak sprzęty użytku domowego, samochody, maszyny rolnicze, inteligentne gadzety, itp.) tak, aby były one przekazywane szerszej grupie podmiotów, co ma zapewnić bardziej sprawiedliwy dostęp do informacji i wspomóc rozwój technologii. Dane, które potencjalnie mogą podlegać obowiązkowi przekazania, to przykładowo lokalizacja GPS samochodów, dane dotyczące ilości prądu pobieranego przez sprzęty użytku domowego czy warunków atmosferycznych zbierane przez urządzenia rolnicze.

Data Act ma znieść bariery w przepływie danych, w związku z czym zobowiązuje posiadaczy danych (tj. podmioty które uzyskują dostęp do danych, np. producent urządzenia) do ich udostępniania zarówno użytkownikom, odbiorcom danych (czyli innym przedsiębiorcom, w tym konkurentom posiadaczy urządzeń) jak i w niektórych przypadkach organom publicznym. Udostępnienie generowanych przez urządzenie danych osobowych może natomiast nastąpić wyłącznie na wniosek użytkownika. Rozporządzenie przyznaje bowiem użytkownikowi, będącemu osobą fizyczną, „prawo dostępu do wszystkich, osobowych i nieosobowych, danych generowanych przez produkt”.

Data Act a dane osobowe

Mimo, że celem Data Act jest ułatwienie dostępu do danych, a zatem również do danych osobowych, z projektu jasno wynika, że do przepływu w zakresie danych osobowych (np. dotyczących posiadacza urządzenia generującego dane podlegające obowiązkowi udostępnienia na podstawie Data Act), zastosowanie nadal znajdują w pierwszej kolejności przepisy RODO, a w przypadku kolizji zastosować należy przepisy unijne, bądź krajowe regulujące kwestie przetwarzania danych osobowych.

Opłaty za udostępnienie danych

Udostępnienie danych nie powinno podlegać opłatom, choć posiadacze danych mogą określić odpowiednie wynagrodzenie, którym obciążą odbiorców danych (nigdy użytkowników) w związku z kosztami poniesionymi w procesie udostępniania. Wytyczne określające rozumienie pojęcia odpowiednie wynagrodzenie mają zostać opracowane przez Komisję Europejską.

Obawy przedsiębiorców w związku z Data Act

Dotychczasowa krytyka projektu Data Act ze strony przedsiębiorców dotyczyła obaw o konieczność dzielenia się danymi, w tym w zakresie know-how przedsiębiorstwa (czyli danych wygenerowanych na koszt tego przedsiębiorstwa), co mogłoby skutkować naruszeniem tajemnicy przedsiębiorstwa oraz zmniejszeniem jego poziomu konkurencyjności w stosunku do podmiotów z poza UE, pomimo, że celem aktu było wzmocnienie pozycji rynkowej przedsiębiorstw. Obawy dotyczą również obowiązku ujawnienia danych konkurentom z krajów trzecich. Wątpliwości te wyrażone zostały w piśmie z dnia 4 maja 2023 roku, skierowanym do Komisji Europejskiej, w którym wezwano do wprowadzenia zabezpieczeń umożliwiających brak udostępnienia danych w przypadku zagrożenia tajemnicy handlowej, cyberbezpieczeństwa, zdrowia i bezpieczeństwa. Stąd, ostatnie poprawki wprowadzone do projektu dotyczą między innymi wzmocnienia ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa oraz regulacji możliwości uzyskiwania danych przez organy sektora publicznego w nadzwyczajnych sytuacjach.

Łatwiejsza zmiana dostawcy usług przetwarzania danych

Kolejnym celem regulacji Data Act jest uproszczenie procesu zmiany dostawcy usług przetwarzania danych, tak aby nie doprowadzać do uzależnienia klientów od jednego dostawcy, co ma pozytywnie wpłynąć na konkurencję oraz, co za tym idzie, dalszy rozwój w tej dziedzinie. Do usług przetwarzania danych należą w szczególności usługi chmurowe oraz usługi brzegowe (ang. cloud and edge services).

Data Act – kary za nieprzestrzeganie

W przypadku nieprzestrzegania obowiązków wynikających z Data Act grozić będą kary pieniężne, których wysokość ma zostać ustanowiona przez Państwa członkowskie.

Link: <https://pracodawcy.pl/legal-alert-kpmg-projekt-data-act-nowe-zasady-dostepu-do-danych/>

Źródło: EUR-Lex, Komisja Europejska, NEPSI, Euromines, Polski Fundusz Rozwoju SA, KPMG Sp. z o.o (KPMG Law Bajno Stopyra sp.k.)